

Müdahalem o 'mükemmel' ana

Seda Hepsev müdahaleleriyle şaşırtma geleneğini x-ist'te açılan yeni sergisi 'Disguise'da da devam ettiriyor. Sanatçının odağında bu sefer, erkek kimliğini oluşturma mekanizmalarından biri olarak askeriye var.

ERMAN ATA UNCU
erman.uncu@radikal.com.tr

Askeri imgelere ilgi duymaya başlamanızın hikâyesi nedir?

Hep ilgilendiğim şey zaten toplumsal kurumlar, iktidar kurumları. Daha önce aile, kadın-erkek rolleri üzerine gidiyordum ve bunların hepsini toplumsal kurumlar olarak ele alıyordum. Daha sonra askeriyeyi de kurum olarak ele alma fikri ortaya çıktı. Serginin büyük bir bölümünde askeri kıyafetleri temsil eden tuvaler var. İnsan yok içlerinde, bir kefiyeye atılmışlar, tek başlanmalar, serginin kurulumunda da böyle bir duvara yığılmış haldeler. Hem bir araya getirdikleri kompozisyon hem de bir araya gelme şekilleri biraz mizahi. Askerin üzerinde durdukları gibi

değiller. Daha farklı bir temsil alanı oluşturdular. Bu resimleri yaptığım kumaşları kullanarak 40 yamayla oluşturduğum kompozisyonlar da öyle. O kumaşları da bozarak farklı bir kompozisyon oluşturdum.

Serginin bu kurgusundan bahsedebilir miyiz biraz?

Aslında daha çok uğraştığım kavramla ilişkili. Genelde sergilerdeki işleri tek tek değil, bir bütün olarak değerlendiriyorum. Tek bir projeymiş gibi... Hepsi arka arkaya geldiğinde tek bir iş gibi olsun istedim. İlgilendiğim konular her zaman için toplumsal iktidar kurumları, toplumsal cinsiyeti temsil eden kurumlar. Her zaman kadın tarafından da bakışım var. Ama bunu kadın bedeni çizerek ifade etmedim hiçbir zaman. Bilmiyorum neden...

Ama hep erkeğin temsil ettiği kadını bozarak kadın bakışını ifade etmişim. Bunda da benzer bir şey oldu aslında. Fındıklı'dan Eminönü'ne giderken tramvayda denk geldiğim bir sahne tetikleyici oldu. Komando kıyafeti giydirilmiş yedi sekiz yaşlarında bir çocuk annesi ile teyzesinin arasında oturuyordu. Ve annesi, çocuğuna "Şimdiden çok yakıştı,

aslan oğlum" gibi bir şeyler derken, hem annenin hem de çocuğun gözlerinde inanılmaz bir gurur vardı. Ama neden gurur duyduğunu bilmiyordu büyük ihtimalle, öyle bir bilince sahip değildi. Onun üzerine düşünmeye başladım. Erkek kimliği sünnetle başlıyor, ilk cinsel deneyimle devam ediyor. O erkek kimliğini oluşturanlardan bir tanesi de

askerlik. Ama yedi sekiz yaşında bir çocuk için çok erken yine de... Daha sonra kıyafetlere bakmaya gittiğim Tahtakale'de, bütün satıcılar 10 yaşa kadar askeri çocuk kıyafetleri var diye çağırılmaya başlıyorlar sizi zaten.

Serginin en ilgi çeken serilerinden biri de 'Top Gun' filmine ait görüntülerin kullanıldığı seri...

O biraz popüler kültürle ilişkiyi temsil ediyor aslında. 80'lerin sonunda çok popüler olan bu filmin aksesuarları, ceketi, gözlüğü herkesin hafızasında yer etmişti. Onu tekrar akıllara getirmek istedim üç tuvalle. Popüler kültürdeki imgeleri direkt alıp kullandım. Tom Cruise'un o dönemki hali neyse, ceketini, gözlüklerini, filminden alıp serginin içinde bir yere konuşturdum. O bir geri dönüş gibi, hafıza tazeledi ve sonra tekrar diğer işlerde öncecek şekilde bir yere konumlandırıldılar.

Daha önceki sergilerinizde de, bu sergide olduğu gibi çarpıcı imajlar odaktaydı. Buradan yola çıkarak pop art'la ilişki kurmak mümkün mü?

Genelde insanların ilk bakışta aşına olduğu imajları kullanıyorum

zaten. Bir şekilde onları alıp müdahale ediyorum. Temsil edilen mükemmel alanı bozmaya yönelik müdahalelerim oluyor. Geriye dönüp baktığımda işlerime ister istemez öyle bir yöntem belirlemişim diye düşünüyorum.

Daha önce Ayşegül Sönmez'le yaptığınız bir röportajda bu kuşağın ressamı olmaktan nasıl heyecan duyduğunuzu söylemiştiniz. Hâlâ aynı heyecan var mı?

Hayır hâlâ aynı fikirde değilim. Onun 2007 falan olması lazım. İstanbul için konuşursak eğer her zaman çok hareketli ve dinamik olduğunu söylüyoruz. Ama son birkaç senedir sanatın pazarı daha öne çıktı. Ve daha çok paranın konuşulduğu bir ortam oldu. Evet çok fazla galeri açıldı, çok fazla sanatçı var. Bunlar güzel tabii ki, hâlâ dinamik olduğunu düşünüyorum. Ama çok sevimli gelmiyor bana durum. Tamam, hiçbir yerde engelleyemezsiniz pazar olmasını, dünyanın her yerinde böyle olur. Ama sanatçıları destekleyen gruplar da olur normalde.

Karamsar bir tablo mu bu?

Zürih'te yaşıyorum ama hâlâ İstanbul'a koşa koşa geliyorum sergileri gezmek için. Çünkü çok daha dinamik olduğunu düşünüyorum ama belli bir süre geçirdikten sonra da bahsettiğim gerçekle karşı karşıya kalıyorum. Merak ediyordum ben de aslında; sanatçılara, onların emegine biraz daha destek ve değer

veren bir ortam oluşacak mı diye. Çünkü hâlâ seviniyoruz bir kurum sanatçılara atölye veriyor diye, sonra bir bakıyorsunuz, iki üç sene sonra kapatılıyor, sanatçı içinden çıkarılıyor. Sanatçı açısından çok da olumlu bir manzara yok, üzerlerinde kurumların baskısı var.

İstanbul Modern'de geçen sene çıkan sansür tartışmalarının tarafları arasında yer aldınız. O olayı da söz ettiğiniz bu baskının örneklerinden biri olarak görür müsünüz?

Geçen sene tekrar tartışılması için iyi bir başlangıç oldu aslında. Benim amacım da buydu. Sanatçılarla kurumlar arasında bir diyaloga vesile olmasını istiyordum. İstanbul Modern'de o söz konusu konuşmalarından birine davetliydim. Sonra arkasından da devam etti, sanatçılar arasında e-mail grupları kuruldu. Sanatçılar bir araya gelip tepkilerini gösteriyor. Bundan da çok memnunum.